

LINGÜÍSTICA GENERAL

▪ DADES GENERALS DE L'ASSIGNATURA

6 ECTS

1er curs / 1r semestre / obligatòria

Gemma Moya

gmoya0@uoc.edu

Doctora en Communication Sciences and Disorders per la Universitat de Columbia. Màster en Speech and Language Pathology a la mateixa universitat.

▪ DESCRIPCIÓ

L'acte de comunicar-nos a través de les paraules és aparentment una tasca quotidiana i simple que adquirim a una edat ben primerenca. La facultat humana d'utilitzar el llenguatge, tanmateix és una de les activitats humanes més complexes en què conflueixen aspectes relacionats amb el nivell lingüístic. Quan la simbiosi entre aquests components no presenta problemes, els parlants reeixim en la nostra voluntat i capacitat de comunicar-nos. De vegades, però, hi ha alguna peça en aquest engranatge que en dificulta l'èxit.

L'objectiu de l'assignatura Lingüística general és justament aportar tots els elements necessaris que ens apropin a la descripció del procés, de forma completa però entenedora, de manera que esdevingui un suport en el moment d'activar una possible fase de detecció i rehabilitació de trastorns lingüístics.

▪ L'ASSIGNATURA EN EL CONJUNT DEL PLA D'ESTUDIS

L'assignatura Lingüística general es troba dins la matèria de formació bàsica Llengua juntament amb l'assignatura English for Health Sciences.

▪ CAMPS PROFESSIONALS EN QUÈ ES PROJECTA

Els continguts d'aquesta assignatura permeten conèixer els fonaments les perspectives i les branques de la lingüística, així com els principals nivells dels quals es compon, com a pas previ a l'estudi i exercici de la Logopèdia en les seves diferents dimensions, com ara l'avaluació, descripció, anàlisi, disseny de programes terapèutics, rehabilitació i investigació del llenguatge. Conseqüentment, es pretén que l'alumne/a adquireixi coneixements dels principals nivells d'anàlisi lingüística i que en construeixi bases teòric-pràctiques essencials per a la seva futura professió de logopeda.

▪ CONEIXEMENTS PREVIS

Els coneixements previs que l'alumne ha de tenir per cursar aquesta assignatura són aquells conceptes bàsics de llenguatge treballats durant el batxillerat o altres cursos.

▪ INFORMACIÓ PRÈVIA A LA MATRÍCULA

Com a prova d'avaluació final, aquesta assignatura té un examen presencial obligatori.

▪ COMPETÈNCIES

Competències

CB1. Que els estudiants hagin demostrat tenir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general i que sol trobar-se a un nivell, que si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements que provenen de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

CG3. Interactuar amb altres persones amb empatia, demostrant habilitats en les relacions interpersonals.

Competències transversals

CT1. Actuar amb esperit i reflexió crítica davant el coneixement en totes les seves dimensions, mostrant inquietud intel·lectual, cultural i científica i amb compromís cap al rigor i la qualitat en l'exigència professional.

CT6. Usar diferents formes de comunicació, tant orals com escrites com audiovisuals, en la llengua pròpia i en les llengües estrangeres, amb un alt grau de correcció en l'ús, la forma i el contingut.

Competències específiques

CE2. Explorar, avaluar, diagnosticar i emetre pronòstic d'evolució dels trastorns de la comunicació i el llenguatge des d'una òptica multidisciplinària, fonamentada en la capacitat d'interpretació de la història clínica. Per fer-ho, s'aplicaran els principis basats en la millor informació possible i en condicions de seguretat clínica.

CE4. Dominar la terminologia que permeti interactuar eficaçment amb altres professionals.

CE14. Conèixer i ser capaç d'integrar els fonaments biològics (anatomia i fisiologia), psicològics (processos i desenvolupament evolutiu), lingüístics i pedagògics de la intervenció logopèdica en la comunicació, el llenguatge, la parla, l'audició, la veu i les funcions orals no verbals.

CE18. Elaborar i redactar informes d'exploració i diagnòstic, seguiment, finalització i derivació.

CE19. Presentar una adequada producció de la parla, estructuració del llenguatge i qualitat de la veu.

▪ **RESULTATS D'APRENENTATGE**

Distingeix i profunditza en la dimensió formal del llenguatge (fonètica, fonologia, morfologia i sintaxi) així com en els aspectes de contingut (semàntica) i de l'ús (pragmàtica).

Presenta una dicció correcta i una articulació clara en l'expressió d'un discurs coherent i cohesionat en les presentacions públiques de treballs.

Mostra habilitats per a la reflexió crítica en els processos vinculats a l'exercici de la professió.

Utilitza adequadament el llenguatge oral (verbal i no verbal) en la interacció personal i professional en català, espanyol i anglès.

Adquireix coneixements avançats i comprèn els aspectes teòrics i pràctics de llengua de l'àmbit de la logopèdia.

▪ **CONTINGUTS**

Unitat 1. Nocions lingüístiques bàsiques per a la logopèdia

- Lenguatge
- Comunicació
- Senyals
- Llengua
- Varietat lingüística
- Norma
- Gramaticalitat i agramaticalitat
- Bibliografia bàsica
- Bibliografia de referència

Unitat 2. Fonètica i fonologia

- Representació de la fonètica
- Producció, transmissió i percepció dels sons
  - Producció dels sons lingüístics
    - La respiració
    - La fonació
    - Articulació
  - Transmissió dels sons lingüístics
    - La naturalesa del so
    - Els ressonadors
    - Articulacions i representacions espectrogràfiques
  - Percepció i audició dels sons lingüístics
    - Fisiologia de la oïda humana
    - Oïda i llengua
- Somnis del català
- Fonètica i fonologia
  - Fonema, so i al·lòfon
  - La síl·laba
  - Enllaços fònics
    - Vocals
    - Consonants
      - Assimilació
      - Simplificació
  - Fenòmens fonològics de simplificació que habitualment caracteritzen la parla infantil
- Suprasegments
  - L'acent
  - L'entonació
  - Altres suprasegments
    - Durada
    - Pauses
    - Ritme
    - Velocitat d'elocució
    - Timbre de veu

Unitat 3. La unitat lèxica

- Què és una paraula?
- Què són els morfemes?
- Classes de paraules
  - Classes de paraules segons el paper sintàctic
  - Classes de paraules segons l'estructura morfològica
    - Paraules construïdes: derivades
    - Paraules construïdes: compostes
    - Altres paraules construïdes
    - Més enllà de la paraula: entre el lèxic i la sintaxi

- Classes de paraules segons el significat
- El significat de les paraules
- La creació lèxica
- Les paraules reflecteixen la cultura de la societat

Unitat 4. Sintaxi

- L'oració: nivells estructurals i criteris classificatoris
  - L'oració: verbal o nominal?
  - Dependència o autonomia sintàctica?
- La importància de l'ordre de les paraules
  - Les relacions d'ordre i la concordança: diferències interlingüístiques
  - Alteracions en l'ordre sintàctic: oracions marcades
  - L'elipsi
  - L'ordre de les paraules als sintagmes
- La relació sintàctica de les paraules als enunciat
  - L'anàlisi categorial: paraules i sintagmes
  - L'anàlisi funcional: papers temàtics i funcions sintàctiques
- La tipologia d'estructures oracionals
  - Oracions coordinades
  - Oracions subordinades
    - Subordinades substantives
    - Subordinades adjectives
    - Subordinades adverbials
- La modalitat: oracional i actitudinal

Unitat 5. Semàntica i pragmàtica

- Semàntica
  - Significació, significat, designació i denotació
  - Monosèmia i polisèmia
  - Homonímia i sinonímia
  - Tipus de polisèmia: metonímia i metàfora
  - Tenir significat. La categorització. El prototipus
- Pragmàtica
  - Actes de parla
  - La informació oculta
    - Els implícits
  - Teoria de la rellevància
  - Les normes de comunicació: principis pragmàtics
  - Els marcadors discursius
- **CONSULTA DELS MATERIALS DE QUÈ DISPOSA L'ASSIGNATURA**

Materials	Format
ENRAONAR. Lingüística general i aplicada per a la practica logopedica	Llibre-manual

- **MATERIALS I EINES DE SUPORT**

Bibliografia recomanada

Cuenca, M. Josep; Hilferthy, J.(2011) Intoducción a la lingüística cognitiva. Barcelona: Ariel.

Moreno Cabrera, Juan Carlos (2013) Cuestiones clave de la lingüística. Madrid: Síntesis.

Garayzábal, Elena (ed.) (2006) Lingüística clínica y Logopedia. Madrid: A. Machado Libros.

Observatori de Neologia (2004) Llengua catalana i neologia. Barcelona: Meteora.

Payrató, L. (2010) Pragmàtica, discurs i llengua oral: Introducció a l'anàlisi funcional de textos. Barcelona: UOC.

Julià-muné, Joan (2005): Fonètica aplicada catalana. Dels fonaments a les aplicacions de les ciències fonètiques. Barcelona: Ariel. conté CD-ROM (Ariel Lingüística).

Fons d'informació

The International Phonetic Association: <https://www.internationalphoneticassociation.org/>

Fons fonètiques i taules (IPA) Paul Meier Dialect Services: <http://www.paulmeier.com/ipacharts>

Simulacions de diagrames articuladoris: <http://smu-facweb.smu.ca/~s0949176/sammy/>

Simulador sonor del tracte vocàlic: <http://dood.al/pinktrombone/>

Fonètica perceptiva: <http://www.cochlea.eu/>

The speech accent archive: <http://accent.gmu.edu/>

Interactive atlas of Romance Intonation: <http://prosodia.upf.edu/iari/>

Els sons del català: <http://www.ub.edu/sonscatala/>

Prosòdia del català i d'altres llengües
romàniques: http://stel.ub.edu/labfon/amper/index_ampercat_cat.html

Atles multimèdia de la prosòdia de l'espai romànic: <http://prosodia.upf.edu/iari/>

Guies de pronunciació del català: <http://www.guiesdepronunciacio.cat/ca/el-web>

The Sounds of Spoken Language:
Spanish: <https://play.google.com/store/apps/details?id=edu.uiowa.uirf.soundsofspeech>

Dialectoteca del Español: <http://dialects.its.uiowa.edu/>

Catálogo de voces hispánicas: http://cvc.cervantes.es/lengua/voces_hispanicas/

Macwhinney, Brian. Child Language Data Exchange System. <http://childes.psy.cmu.edu/>

- **INFORMACIONS SOBRE L'AVUACIÓ A LA UVIC-UCC**

La Normativa acadèmica de la UVic-Ucc disposa que el procés d'avaluació es fonamenta en el treball personal de l'estudiant i pressuposa l'autenticitat de l'autoria i l'originalitat dels exercicis fets.

La manca d'originalitat en l'autoria o el mal ús de les condicions en què es fa l'avaluació de l'assignatura és una infracció que pot tenir conseqüències acadèmiques greus.

L'estudiant serà qualificat amb un suspens (D/0) si es detecta manca d'originalitat en l'autoria d'alguna activitat avaluable (pràctica, prova d'avaluació contínua (PAC) o final (PAF), o la que es defineixi al pla docent), sigui perquè ha utilitzat material o dispositius no autoritzats, sigui perquè

ha copiat textualment d'internet, o ha copiat d'apunts, de materials, de manuals o d'articles (sense la citació corresponent), d'altres estudiants, o per qualsevol altra conducta irregular.

La qualificació de suspens (D/0) en les qualificacions finals d'avaluació contínua pot comportar l'obligació de fer l'examen presencial per a superar l'assignatura (si hi ha examen i si superar-lo és suficient per a superar l'assignatura segons indiqui el pla docent).

Quan aquesta mala conducta es produeixi durant la realització de les proves d'avaluació finals presencials, l'estudiant pot ser expulsat de l'aula, i l'examinador farà constar tots els elements i la informació relatiu al cas.

D'altra banda, aquesta conducta pot donar lloc a la incoació d'un procediment disciplinari i l'aplicació, si escau, de la sanció que correspongui.

La UVic-Ucc habilitarà els mecanismes que consideri oportuns per a vetllar per la qualitat de les seves titulacions i garantir l'excel·lència i la qualitat del seu model educatiu.

- **CONSULTA DEL MODEL D'AVALUACIÓ**

Aquesta assignatura només es pot superar a partir de l'avaluació contínua (AC) i una prova de síntesi (PS). Per a fer la PS cal haver superat l'AC. La fórmula d'acreditació és: AC + PS.